

TERÜLETFEJLESZTÉS

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési és Környezetgazdálkodási Ügynökség Nonprofit Kft. időszakos kiadványa XVI. évf. 1. szám 2009. március

Indulhatnak a fejlesztések a magyar-ukrán határtérségben

A nyitókonferencián köszöntőt mondott Seszták Oszkár, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés elnöke és Őexc. Siri Ellen Sletner, Norvégia magyarországi nagykövete

Közel 550 millió forint értékben, 29 projekt támogatása révén kezdődhetnek meg határon átnyúló együttműködési fejlesztések az ünnepélyes szerződésalkötések aláírását követően Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében.

A magyar-ukrán határ mentén is fejlődik a turisztikai és szabadidős tevékenységek sora. Támogatást kapnak oktatási csereprogramok, környezetvédelmi és gazdaságfejlesztési projektek, valamint kulturális és sport együttműködések. A pályázók köre: a non-profit szervezetek, önkormányzatok, kistérségi társulások és a helyi környezetvédelem szervezetei.

A program indítása kapcsán megrendezésre került 2009. március 11-én Nyíregyházán a „Határon átnyúló együttműködés fejlesztése a magyar-ukrán határtérségben” elnevezésű nyitókonferencia.

A rendezvény célja az EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmusok átfogó ismertetése, megemlítve a már megvalósított magyarországi fejlesztéseket, valamint jelen program bemutatása a magyar-ukrán

A konferencia résztvevői

határmenti térségben várható fejlesztési hatásain keresztül. Erről tartott előadást **Mikulás Brigitta**, az NFÜ Nemzetközi Együttműködési Programok Irányító Hatóságának főosztályvezetője, valamint **Dr. Benedek János**, a VÁTI Kht. vezérigazgatója. Az ünnepélyes ceremónián vendég volt – a magyar és ukrán együttműködő szervezetek képviselői mellett – **Őexc. Siri Ellen Sletner**, Norvégia magyarországi nagykövete és **Őexc. Olav Berstad**, Norvégia ukrajnai nagykövete is. A konferencián köszöntőt mondott **Seszták Oszkár**, a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Közgyűlés elnöke. A rendezvényen került sor a nyertes pályázók támogatási szerződéseinek ünnepélyes aláírására.

A Kedvezményezetteknek sikeres és eredményes projektmegvalósítást kívánunk!

Forrás: www.vati.hu

Befektetés-ösztönzés a magyar-ukrán határövezetben

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési és Környezetgazdálkodási Ügynökség Nonprofit Kft. pályázatot nyert az EGT & Norvég Finanszírozási Mechanizmus finanszírozásával, illetve a VÁTI Kht. és a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség koordinálásában megvalósuló pályázati programra.

Az Ügynökség projektje gazdaságfejlesztési jellegű. A projekt lényege, hogy felmérje, egységes adatbázisba foglalja Szabolcs-Szatmár-Bereg és Kárpátalja megyék befektetésre alkalmas területeit.

Az Ügynökség partnere a Kárpátalja Megyei Tanács, akinek legfontosabb feladata a potenciális befektetési területek felmérése az ukrán oldalon.

A projekt egy nyitókonferenciával veszi kezdetét, ahol előadások keretében ismerkedhetnek meg a résztvevők a projekttel, illetve aktuális befektetés-ösztönzési és gazdaságfejlesztési témákkal.

A projekt tevékenységei között szerepel egy tréning, amelyen Szabolcs-Szatmár-Bereg és Kárpátalja megyében dolgozó, gazdaságfej-

Kósa Tímea (MFÜ) és Dr. Benedek János (VÁTI) a szerződés aláírása közben

lesztéssel foglalkozó szakemberek vesznek részt. A tréning során a résztvevők megismerkednek a két megye befektetési környezetével, illetve olyan információk birtokába juthatnak, amelyek segítségével a potenciális befektetőknek érdemi információval, segítséggel tudnak szolgálni, elő tudják segíteni a megye befektetői potenciáljának növekedését, különösen a be-

fejtetők által eddig kevésbé preferált térségekben.

A projekt keretein belül elkészül egy adatbázis és egy honlap, ahol egységes szerkezetbe foglalva kerülnek bemutatásra az általában önkormányzati kezelésben lévő potenciális befektetési területek.

Egy színes kiadvány is segíti a projekt népszerűsítését, illetve biztosítja a fejlesztés széles körű nyilvánosságát. A kiadvány a két megye befektetési környezetét, a feltárt kiejántható befektetési területeket mutatja be. A kiadvány célja, hogy a potenciális befektetők számára átfogó képet adjon a határmenti régiók nyújtotta lehetőségekről.

A projekt lezárásaként az Ügynökség üzletember találkozókat szervez, ahol bemutatásra kerülnek a projekt eredményei: a képzés konklúziói, az adatbázis, a kiadvány, valamint a licitálási lehetőségek a honlapon keresztül.

További információk: Hagymási Gyula, (42) 508-370

Turizmusfejlesztés magyar-ukrán partnerségben

Az EGT & Norvég Finanszírozási Mechanizmus, valamint a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség megbízásából a VÁTI Kht. támogatást ítélt meg a magyar-ukrán határtérség határon átnyúló együttműködéseinek fejlesztésére. A nyertesek között szerepel a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési Tanács (MTT) és a Kárpátaljai Megyei Tanács (KMT) partnerségében megvalósuló „Turizmusfejlesztés a magyar-ukrán határtérségben” c. projekt.

A projekt indítását több tényező együttes jelenléte indokolta: egyrészt Szabolcs-Szatmár-Bereg és Kárpátalja megyék gazdasági-társadalmi, természetföldrajzi és történelmi összetartozása, másrészt pedig a két megyében fennálló hasonló problémák elleni küzdelem. Mindkét megyére jellemző a kedvezőtlen társadalmi-gazdasági helyzet és közös cél a gazdaság fellendítése, az életminőség javítása – a szakemberek megítélése szerint az egyik **kötési pont** a turizmus lehet, hiszen e térség kiemelkedő jelentőségű és sok vonatkozásban **egyedülálló turisztikai értékekkel** rendelkezik, melyek nagy része jelenleg még kihasználatlan. Nem eléggé ismert e határmenti térség turisztikai kínálata, illetve nincs olyan hatékonyan működő szervezet vagy hálózat, amely egységes szerkezetben, csomagként ajánlaná a térség turisztikai

látványosságait, attrakcióit. Szükség van **kistérségi/járási** lehatárolásban működő **képzett turisztikai szakemberekre** és **közös promóciókra** is, amelyek egyrészt a régió lakosságának érdeklődését felkeltik, másrészt több turistát vonzanak a két megyébe.

A 12 hónapos projekt **hosszú távú célkitűzései** Szabolcs-Szatmár-Bereg és Kárpátalja megye turizmusának fejlesztése, ezáltal a magyar-ukrán határmenti térség társadalmi-gazdasági mutatóinak javítása, valamint a Magyar-Román-Ukrán Interrégió működésének elősegítése.

A projekt **közvetlen célkitűzései** között kell megemlítenünk a humán erőforrás fejlesztést térségi szakemberek turisztikai képzésével, a magyar-ukrán határtérség turisztikai fejlesztéseit megalapozó koncepció, stratégia és akcióterv kidolgozását, közös promóciós eszközök kialakítását, valamint közös turisztikai rendezvényeken való megjelenést, a partnerség erősítését Szabolcs-Szatmár-Bereg és Kárpátalja megye kistérségei/járásai között, mely megalapozza a jövőbeni turisztikai és egyéb együttműködéseket.

A projekt keretein belül lebonyolítandó turisztikai szeminárium **célcsoportja**: Szabolcs-Szatmár-Bereg megye kistérségeinek térségmenedzserei (12 fő), Kárpátalja megye járásainak turisztikai

szakemberei (13 fő), a 2 megye turisztikai desztinációban érintett szervezeteinek képviselői (2-5 fő), összesen: 27-30 fő.

A projekt rendezvények és eredmények célcsoportja bővebb. Számítunk az önkormányzatok, turisztikai szervezetek, kamarák, gazdaságfejlesztési szervezetek képviselői, civil szervezetek és turisztikai vállalkozók aktív közreműködésére is mindkét megyéből.

A projekt eredményei széles körben használhatók, hiszen Szabolcs-Szatmár-Bereg és Kárpátalja megyék gazdasági-társadalmi szereplői számára jelentenek a későbbiekben keretet és információbázist turisztikai fejlesztéseikhez.

További információk: Kurtyánné Szilágyi Valéria, (42) 508-376

2009: A kreativitás és innováció európai éve

Az Európai Bizottság elindította a kreativitás és innováció európai évének információs kampányát, amelynek szlogenje: „**Álmodj, alkoss, újíts**”. A kezdeményezés célja, hogy előmozdítsa az alkotó és innovatív megközelítést az emberi tevékenység különböző területein és hozzájáruljon ahhoz, hogy az Európai Unió felkészültebben nézzen szembe az egyre inkább globalizálódó világ kihívásaival.

A kreativitás és innováció európai éve felkívánja hívnia a figyelmet a kreativitás és az innováció jelentőségére, mint a személyes, társadalmi és gazdasági fejlődés nélkülözhetetlen összetevőire. Az EU elvetet biztosít az érintett témák megismertetéséhez, Európa krea-

tív és innovatív potenciáljának növelésének mikéntjéről szóló politikai vita előmozdításához.

Az év hivatalos megnyitójára január 7-én Prágában került sor, ahol Jose Manuel Baroso, az Európai Bizottság elnöke és Mirek Topolánek cseh miniszterelnök is részt vett. A rendezvényen valamennyi ország képviseltette magát.

A kreativitást és az innovációt érintő kulcsfontosságú témákkal kapcsolatban hat nyilvános vitára kerül sor 2009-ben Brüsszelben, amelyek célja, hogy platformként szolgáljanak a gondolatébresztéshez és az eszmecserékhez.

Az NKTH forrástérképe

Annak érdekében, hogy minden érintett tisztában legyen a témát érintő pályázati lehetőségekkel, az NKTH elkészítette 2009-2010. évekre vonatkozó K+F+I forrástérképet.

A K+F+I támogatásra alkalmas programok:

1. GOP (Gazdaságfejlesztési Operatív Program) I. prioritás
2. TIOP (Társadalmi Infrastruktúra Operatív program) – 1.3.1 konstrukció
3. TÁMOP (Társadalmi Megújulás Operatív Program) – felsőoktatási K+F konstrukciók
4. KTIA (Kutatási és technológiai Innovációs Alap)
5. OTKA (Országos tudományos Kutatási Alapprogramok)
6. ETE (Európai Területi Együttműködés) – K+F+I vonatkozású beavatkozások
7. FP7 (EU 7. K+F Keretprogram 2007-2013)
8. CIP (EU Versenyképességi és Innovációs keretprogram, 2007-2013)
9. EGT&N (Európai Gazdasági Térség + Norvég Finanszírozási Mechanizmus) – K+F+I vonatkozású beavatkozások
10. CH 7. (Svájci- Magyar Együttműködési Program) – 7. prioritás

Ezekre a programokra lehet innovációs pályázatokat benyújtani a 2009-2010. években. A pályázatok pontos ütemezése elérhető a www.nkth.gov.hu internetes oldalon.

MOBILITÁS – pályázati előzetes

A kutatás-fejlesztésért felelős tárca nélküli miniszter nevében a Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal (NKTH) és az Országos Tudományos Kutatási Alapprogramok (OTKA) a 2008-2010. közti időszakra pályázatot hirdet „**MOBILITÁS**” címmel, a kutatói karrierök előmozdítása érdekében, a kutatók nemzetközi mobilitásának támogatására, ösztönzésére.

Az NKTH-OTKA-EU 7. Keretprogram (Marie Curie akciók) által közösen finanszírozott MOBILITÁS pályázat célja tapasztalt, PhD fokozattal vagy legalább négy év teljes állású kutatói tapasztalattal rendelkező kutató szakemberek tudományos karrierjének előmozdítása,

nemzetközi tapasztalatszerzésük, mobilitásuk támogatása révén, illetve a nemzetközi, 3. országban szerzett kutatói tapasztalat hazai hasznosulásának elősegítése, Magyarországra visszatérő kutatók támogatásán keresztül.

A MOBILITÁS pályázat támogatási kerete 3 milliárd forint, a támogatás formája visszafizetés nélküli végleges juttatás. A pályaműveket angol nyelven lehet benyújtani, a pályázatok beadása folyamatos, a végső beadási határidő 2010. október 1.

A teljes pályázati anyag letölthető a www.nkth.gov.hu internetes oldalról.

Mecenatúra

A Nemzeti Kutatási és Technológiai Hivatal (NKTH) az ország versenyképességének növelése érdekében a **technológiai innováció és a kutatás-fejlesztés társadalmi feltételeinek javítására** a 2008-2010. évekre Mecenatúra (MEC) pályázatot hirdet.

A pályázat célja:

- kutatók-fejlesztők nemzetközi tapasztalatcserejének támogatása,
- az innovációs tevékenységgel, beleértve a kutatás-fejlesztést, közvetlenül összefüggő konferenciák szervezésének, szakkiállítások rendezésének, kiadványok készítésének támogatása,

- az innováció fontosságának tudatosítása a társadalomban, a tudományos és technikai ismeretek, a kutatás-fejlesztési eredmények terjesztése, - innováció-ösztönzési célú díjakhoz történő hozzájárulás,

- a nemzetközi kutatási-fejlesztési hálózatokhoz, infrastruktúrához való kapcsolódás megteremtésében és működtetésében történő részvétel támogatása, valamint

- a műszaki és természettudományi területen a kutatói utánpótlás nevelésének támogatása.

Támogatás – kivéve az innováció-ösztönzési célú versenyekhez és díjakhoz történő hozzájárulást és a középiskolások önálló kutatómunkájának és innovatív készségei fejlesztésére, tehergondozásra, ahol személyi és dologi kiadások is tervezhetők – csak dologi kiadásokra kérhető.

A támogatás formája – működési támogatásnak nem minősülő – vissza nem térítendő támogatás. A támogatás időtartama max. 12 hónap.

A pályamű beadása a 2010. év decemberének végéig folyamatos. A pályamű magyar nyelven, kizárólag a pályázati úrlapon nyújtható be.

Az űrlapot cégszerűen aláírva és az előírt dokumentumok csatolásával 1 eredeti példányban, zárt csomagolásban, postai úton a következő címre kell eljuttatni:

**MAG (Magyar Gazdaságfejlesztési Központ Zrt.)
1539 Budapest, Postafiók 684.**

További információk: **06-40-200-617**

A pályázók kérdéseiket írásban eljuttathatják az info@magzrt.hu címre küldött elektronikus levélben.

Kedves Olvasóink!

A 2009. év folyamán, a negyedévente megjelenő hírlevelünkben Szabolcs-Szatmár-Bereg megyét és a megyében lévő kistérségeket célzottan szeretnénk bemutatni. Minden számunkban egy-egy rövid, tematikus összefoglalót készítünk a

megyeről és 3-3 kistérséggel ismerkedhetnek meg. Az első számban megyénk településhálózatáról, demográfiai helyzetéről olvashatnak, valamint a Baktalórántházi, a Csengeri és a Fehérgyarmati kistérségről kaphatnak átfogó képet.

A szerkesztők

SZABOLCS-SZATMÁR-BEREG MEGYE HELYZETELEMZÉSE

I. DEMOGRÁFIA - TELEPÜLÉSHÁLÓZAT

Az Észak-alföldi régió népessége 2008-ban 1.503 ezer fő, ebből Hajdú-Biharé 542 ezer, Jász-Nagykun-Szolnoké 395 ezer, Szabolcs-Szatmár-Bereg megyéé 566 ezer fő, vagyis a régió népességének 37,6% itt koncentrálódik. A megyében csakúgy, mint a régióban és az országban a természetes fogyás jellemző, de a három megye közül itt a legenyhébb (ezer lakosra vetítve -1,4), országos szinten egyedül Pest megyében alacsonyabb (-1,0). A népesség mérséklődését indukáló tényezők: a születések száma csökken, a halálozások száma magasabb, mint a születéseké, a migrációs folyamatok negatívak. A természetes fogyás 2007-hez képest erősödött.

A belföldi migrációs folyamatokról elmondható, hogy a megyéből történő elvándorlás alacsonyabb, mint a megyén belüli vándorlás; az összes mozgás 15%-a Budapestre irányul, 27%-a más megyékbe, míg a többi megyén belüli – régiós szinten a három megye közül itt a legerősebb a megyén belüli vándorlás. Összességében Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében magasabb az elvándorlás, mint az odavándorlás. A belföldi vándorlási különbözet a 2004 és 2007 között közel a kétszeresére nőtt.

A megye öregedési indexe (az idős, legalább 65 éves népesség és a gyermekkorúak, a 0-14 évesek aránya) 74,1%, amellyel a régió (87,9%) és az ország (107,6%) legfiatalabb megyéje. A népesség korstruktúrája a következő: 0-19 évesek 26%, 20-39 évesek 29%, 40-59 évesek 27%, legalább

60 évesek 18%. Az elvándorlási ráta 46,3%, amely megegyezik a régiós átlaggal. A születéskor várható átlagélet-tartam a férfiak (67,27 év) és a nők (68,19 év) tekintetében is a régiós és az országos átlag alatt van. 1990-2007 között 47%-kal csökkent a házasságkötések száma és 68%-kal növekedett a válások száma.

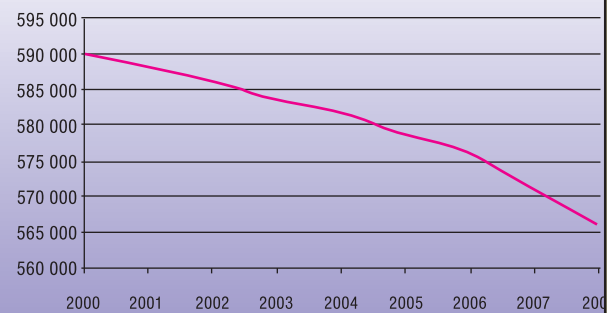
Szabolcs-Szatmár-Bereg megye népsűrűsége 96,2 fő/km², amely magasabb, mint az Észak-alföldi régió népsűrűsége (85,4 fő/km²), de alacsonyabb az országos átlagnál (108 fő/km²). A Nyíregyházi és Záhonyi kistérségben a legmagasabb, a Vásárosnaményi, Fehérgyarmati és Csengeri kistérségben a legalacsonyabb a népsűrűség.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye 5.937 km² kiterjedésű területén 229 település található, közülük 25 városi, 204 pedig községi jogállású.

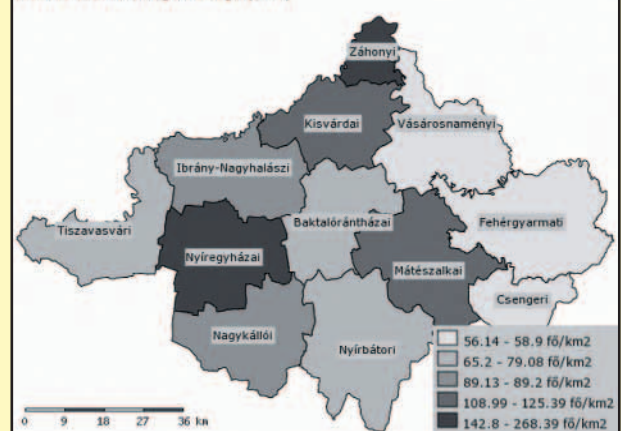
A városi lakosság a megyei lakosság 39,72%-a, így összességében a megye urbanizációs szintje a régiós átlag (66,3%) alatt van. A megye városi lakosságának 39,13%-a Nyíregyházán koncentrálódik. A megyei települések átlagos népessége 2.494 fő.

Városok Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében: Baktalórántháza, Balkány, Csenger, De-mecser, Dombrád, Fehérgyarmat, Ibrány, Kemece, Kisvárd, Mándok, Máriapócs, Máté-

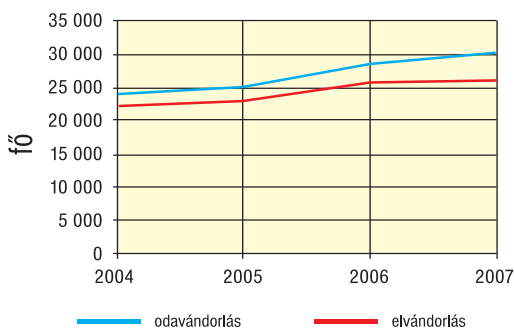
A népességszám változása Sz.-Sz.-B. megyében, 2000–2008

Népsűrűség [Adatforrás: KSH] Szabolcs-Szatmár-Bereg kistérségei (2007)

Belföldi el- és odavándorlás Sz.-Sz.-B. megyében, 2004–2007

szalka, Nagyecsed, Nagyhalsz, Nagyálló, Nyírbátor, Nyíregyháza, Nyírlugos, Nyírtelek, Rakamaz, Tisza-lök, Tiszavasvári, Újfehértó, Vásárosnamény, Záhony.

Település népességszám szerinti kategóriák	A települések száma		
-	199	fő	8
200-	499		29
500-	999		61
1 000-	1 999		60
2 000-	4 999		55
5 000-	9 999		9
10 000-	19 999		6
100 000-	199 999	1	

BAKTALÓRÁNTHÁZI KISTÉRSÉG

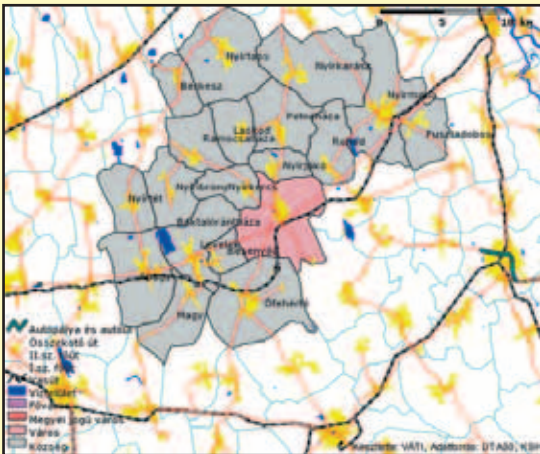
A Baktalórántházi kistérség a 41. számú főút mentén helyezkedik el, Nyíregyházától 12 km-re. Területe 452 km², lakosságszáma: 35 551 fő, népsűrűsége 78 fő/km². A kistérség lakossága 2001-2007 között 1,7%-kal csökkent. A kistérség öregedési indexe 0,58 - ezzel az ország

egyik legfiatalabb kistérsége (a legenyhébb csökkenés itt mutatható ki a megyében).

A Baktalórántházi kistérségben 19 település található: Apagy (2412 fő), Baktalórántháza (3810), Berkesz (865), Besenyőd (713), Laskod (1095), Levelek (2941), Magy (1032), Nyíribrony (1202), Nyírájkó (910), Nyírkarász (2460), Nyírkércs (822), Nyírmada (5046), Nyírtass (2181), Nyírtét (1152), Ófehértó (2665), Petneháza (1927), Pusztadobos (1442), Ramocsaháza (1551), Rohod (1325).

A Baktalórántházi kistérségben a kistérségi központ az egyetlen város, ebből adódóan a kistérség urbanizációs szintje rendkívül alacsony (a városi lakosság aránya 1,07%). A kistérség településhálózata sűrű. A 311/2007. (XI. 17.) Korm. rendelet szerint ez a terület komplex programmal segítő hátrányos helyzetű kistérség, fejlődési típusa

szerint leszakadó, félperifériális, rurális térség. A vállalkozói sűrűség alacsony, a regisztrált vállalkozások száma 2154, a vállalkozások 41% a primer szektorba tartozik. Valamennyi településen működik óvoda és általános iskola. A kistérségben két középiskola található, mindkettő a kistérségi központban. A Baktalórántházi kistérség számos természeti értékkel és építészeti látványossággal rendelkezik. Ezek közül is kiemelkedik a „baktai erdő”, amely vadállományban és kivételes természeti szépségekben gazdag. A Baktalórántházi Erdészet területén 301 hektáros természetvédelmi célú erdő is található. A kistérségben 454 szálláshely vehető igénybe.

Elérhetőségek:

Közép-Nyírségi Önkormányzati Többcélú Kistérségi Társulás

4561 Baktalórántháza, Köztársaság tér 16.

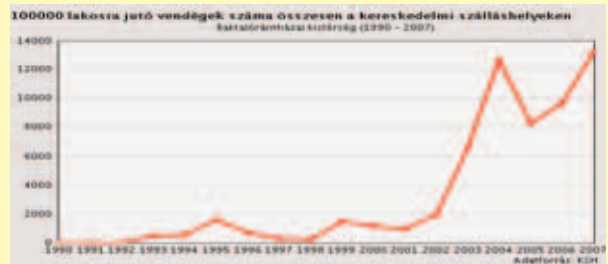
Tel.: **(+36-42) 550-008**

Fax: **(+36-42) 550-010**

E-mail: **knyfe@t-online.hu**

Honlap: **www.kozep-nyirseghu**

Ízelítő a Baktalórántházi kistérség turisztikai értékeiből

Baktai erdő

Leveleki víztározó

Baktalórántháza: Református templom

Apagy: Horgásztó

Nyírtass: Tass vezér szobra

Berkesz: Vay kastély

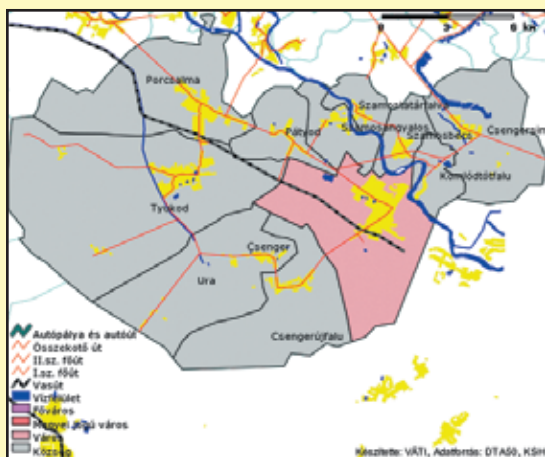
Laskod: Református templom

Baktalórántháza: Dégenfeld kastély

CSENGERI KISTÉRSÉG

A Csengeri kistérség a Szatmári-síkság kistájon helyezkedik el, a 49. sz főközlekedési úton közelíthető meg. A kistérség területe 247 km², lakosságszáma 14 596 fő, népsűrűsége 1990-2007 között folyamatos csökkenést mutat, je-

lenleg 59 fő/km², öregedési indexe: 0,81 (ez alapján a legöregebb kistérség a megyében) A kistérség 2001-2007 között 6,8%-os népességcsökkenést produkált (a legnagyobb népességcsökkenés itt mutatható ki a megyében).

A Csengeri kistérséget 11 település alkotja: Csenger (5251 fő), Csengersima (723), Csengerújfalu (890), Komlódtótfalu (123), Pátyod (670), Parcsalma (2813), Szamosangyalos (557), Szamosbecs (371), Szamostatárfalu (334), Tyukod (2153), Ura (711). A kistérség urbanizációs szintje 35,97%, az egyetlen város Csenger.

A 311/2007. (XI. 17.) Korm. rendelet szerint a Csengeri kistérség komplex programmal segítő hátrányos helyzetű, fejlődési típusa

szerint leszakadó, perifériális, rurális térség. A vállalkozói sűrűség rendkívül alacsony, 739 vállalkozás működik itt, melyből mindössze 27% társas vállalkozás.

A térségben 8 általános és egy középiskola működik. A kereskedelmi szálláshelyek száma viszonylag jelentős (63), a magán szálláshelyek viszont elhanyagolható számúak. A kistérség kiemelkedő természeti és kulturális örökség értékekkel (templomok, kastélyok, kúriák) büszkélkedhet. A térség földrajzi központjában található a Szamos és annak természeti látványosságokban bővelkedő ártere.

Elérhetőségek:

Csenger Többcélú Kistérségi Társulás

4765 Csenger, Ady E. u. 14.

Tel.: **(+36-44) 520 035,**

Fax.: **(+36-44) 520 036.**

E-mail: **csenger.kisterseg@szamosnet.hu**

Ízelítő a Csengeri kistérség turisztikai értékeiből

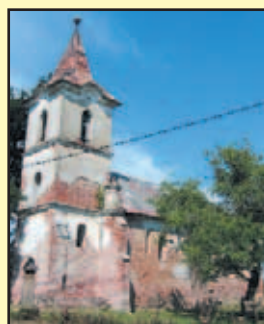
Csenger: Református templom

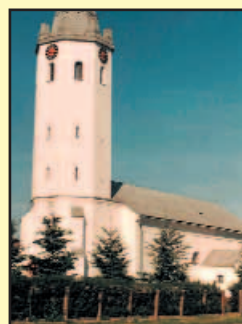
Csenger: Szt. István szobor

Szamos folyó

Nagygéc, „a haldokló falu”

Parcsalma: Református templom

Szamosangyalos: Domahidy kastély

Csenger: Schuster Hotel

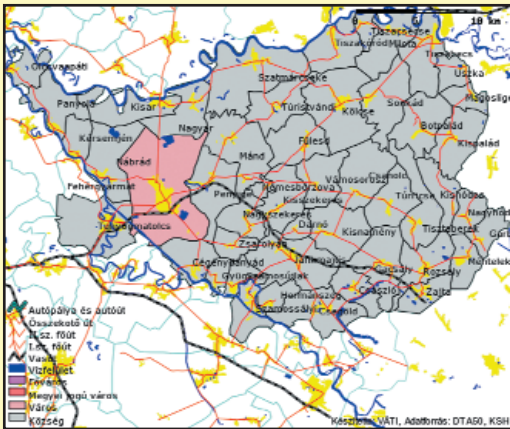
Csenger: Görög katolikus templom

Komlódtótfalu: Becszy-kúria

FEHÉRGYARMATI KISTÉRSÉG

A Fehérgyarmati kistérség települései a Tisza és a Szamos közötti védett homokhátra települtek. Ezen a sűrűn vízjárta területen sok kis településből álló, aprófalvas jellegű település-halmaz fejlődött ki. Ez a település-csoportosulás a megyében és az Alföldön is egyedülálló. A Fehérgyarmati kistérség területe 703 km², lakossága

40.294 fő, népsűrűsége 57 fő/km². A kistérség lakossága 2001-2007 között 5,2 %-kal csökkent. A Fehérgyarmati kistérséget 49 település alkotja: Botpalád (628 fő), Cégénydányád (694), Csahegy (532), Császló (392), Csegöld (689), Darnó (207), Fehérgyarmat (8391), Fülesd (492), Gacsály (927), Garbold (153), Gyügye (278), Hermászszerg (279), Jánkmajtis (1770), Kérsemjén (337), Kisar (1079), Kishódos (89), Kismanény (362), Kispalád (612), Kisszekerés (602), Kölcse (1394), Körmörö (602), Magosliget (279), Mánd (271), Méhtelek (832), Milota (934), Nábrád (987), Nagyar (724), Nagyhódos (134), Nagyszekerés (594), Nemesborzova (103), Olcsvaapáti (342), Panyola (630), Penyige (771), Rozsály (791), Sonkád (724), Szamosújlak (761), Szamosújlak (419), Szatmárcseke (1585), Tiszabecs (1121), Tiszacsécsé (271), Tiszaköröd (835), Tiszabere-

rek (685), Tunyogmatolcs (2682), Túristvándi (775), Túrricse (715), Uszka (396), Vámosoroszi (564), Zajta (408), Zsarolyán (452). A települések átlagos népessége 815 fő, ami a legalacsonyabb Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében.

A kistérség urbanizációs szintje alacsony (20,8%), az egyetlen város Fehérgyarmat. A 311/2007. (XI. 17.) Korm. rendelet szerint komplex programmal segített hátrányos helyzetű kistérség, fejlődési típusa szerint leszakadó, perifériális, rurális térség. A vállalkozói sűrűség alacsony, a regisztrált vállalkozások száma 2657. A kistérség turisztikai potenciálja jelentős, a szálláshelyek száma magas (2082), különösen a magán szálláshelyeké (megyei szinten a második legtöbb).

Elérhetőségek:

Felső-Tisza Vidéki Többcélú Kistérségi Társulás

4900 Fehérgyarmat, Kölcsey u. 27.

Tel.: **(+36-44) 510-139**

Fax: **(+36-44) 510-139**

E-mail: **fgyarmat@fehergyarmatkisterseg.hu**

Ízelítő a Fehérgyarmati kistérség turisztikai értékeiből

Cégénydányád: Kölcsey-Kende Kúria

Gyügye: Europa Nostra díjas református templom

Jánkmajtis: Vály Kastély-vendégház

Tiszacsécsé: Móricz szülőháza

Szatmárcseke: Kopjafás temető

Túristvándi: Vizimalom

Gyarmati Vigasságok

Hulladékgazdálkodás

Magyarországon jelenleg évente mintegy 4,6 millió tonna települési szilárd hulladék keletkezik. Ez a mennyiség a gazdaság fejlődésével párhuzamosan évente 2-3%-kal nő. Jelenleg a közszolgáltatás keretében begyűjtött települési szilárd hulladéknak csupán 3%-át hasznosítják.

Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében kb. 150.000 tonna települési szilárd hulladék termelődik a háztartásokban és intézményekben évente, amelynek megsemmisítése, újrahasznosítása még nem rendeződött teljes mértékben. A korszerű hulladékgazdálkodás kiépítésének érdekében a megyében a megyében egy komplex rendszer kiépítését tervezte meg a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szilárdhulladék-gazdálkodási Társulás. A cél, hogy a környezet- és egészségkárosító hatások minimálisra csökkenjenek a térségben. A pá-

Folyamatos a munka a három helyszínen

lyázat sikerességét mi sem bizonyítja jobban, mint hogy 2007. március 5-én aláírták a kivitelezői szerződést, majd májusban elkezdődtek a munkálatok. 2008 őszén megtörtént a hulladéklerakók alap-

kő letétele Nyíregyházán, Kisvárdán, valamint Nagyecsedén; a rendezvényeken szinte minden település önkormányzat vezetője képviseltette magát.

Kisvárdán befejeződtek a tereprendezési folyamatok, valamint megkezdődtek a szigetelési munkálatok is. Az infrastruktúra kiépítésével folyamatosan haladnak. Emellett a nyíregyházi lerakó válogatócsarnok szerkezete már áll; a nagyecsedői telephely földmunkálatok folynak jelenleg. A kisvárdai és a nagyecsedői hulladéklerakó, valamint a nyíregyházi válogató a tervek szerint 2009. év végére készül el.

További információk: Éberhardt Gábor, (42) 508-331

Környezeti nevelés a megye iskoláiban

A program keretei között 2008 novemberében elindították a „Zöldmegye környezetvédelmi vetélkedőt”, amely az óvodások, általános és középiskolások körében, három körzetben lett meghirdetve. 2008. december 9-én a verseny döntőjébe bejutott csapatok mérhették össze tudásukat, valamint a rendezvényt színesítette az óvodások által készített rajzok kiállítása. A Társulás elnöke Seszták Oszkár, adta át az elismerő okleveleket és jutalmakat, valamint az óvodások is itt vehették át a rajzokért járó ajándékokat.

A Társulás szervezésében a Nyíregyházi Főiskolán 2008. november 20. és december 12. között megrendezésre került a „Hulladékból Termék” kiállítás. A tárlaton résztvevő gyerekek, pedagógusok és látogatók megtekinthették a 80 hazai hulladék-feldolgozó és -hasznosító vállalat szelektíven gyűjtött, majd újrahasznosított hulladékból készített termékeit és választ kaphattak arra, hogy miként juthatunk el a keletkezett hulladéktól egy olyan termékhez a mindennapi életben, ami ismét a kényelmünket szolgálhatja.

„Hulladékból Termék” kiállítás

Segítenek a norvégok határon innen és túl

Csizmár Béla, a Beregszászi Járás elnöke, Seszták Oszkár, a Hulladékgazdálkodási Társulás elnöke és dr. Benedek János vezérigazgató (VÁTI Kht.) a szerződés aláírása közben

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szilárdhulladék-gazdálkodási Társulás elnyert egy EGT és Norvég Finanszírozási Mechanizmus által támogatott pályázatot a „Modellértékű hulladékgazdálkodás kialakítása Beregszász járásban” címmel. A projekt célja Beregszász járás hulladékgazdálkodási fejlesztésének előkészítése, a tisztai szennyezések csökkentése. A program része egy elő-megvalósíthatósági tanulmány kidolgozása a Beregszász járásra vonatkozóan

és egy vízminőségi kárhely tervezése a Tiszán, hozzájárulva a Tisza által Ukrajnából Magyarországra kerülő hulladékmennyiség csökkentéséhez.

A Társulás partnerei a pályázatban a Beregszászi Járási Tanács, valamint a Felső-Tisza-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság. Az eredményes munka és megvalósítás reményében fognak hozzá a munkálatokhoz a partnerek munkatársai, valamint a felkért szakemberek.

Magyarországon a hulladék tizede kerül újrahasznosításra

Forrás: EUvonal

Az európaiak tavaly fejenként fél tonna háztartási hulladékot produkáltak. A magyarok esetében ez a mennyiség az uniós átlagnál alig valamivel kevesebb, 456 kilogramm volt. Ezzel szemben, míg a Huszonhetek az így keletkezett hulladék ötödét újrahasznosították, nálunk a szemét alig 13 százalékát dolgozzák fel. Tavaly fejenként fél tonna (egészen pontosan 522 kg) háztartási hulladék keletkezett az EU-ban. Az Eurostat március 9-én közzétett adatai szerint ennek a mennyiségnek a 42%-a lerakásra került, 20%-át elégették, 22%-át újrahasznosították, 17%-át pedig komposztálták.

A keletkezett hulladék mennyisége egyébként tagállamonként változik: míg a csehek fejenként 294 kg szemetet „állítottak elő” a tavalyi évben, addig a dánok esetében ez a mennyiség 801 kg-ra rúg. Magyarország a

maga fejenkénti 456 kilogrammjával valahol a középmezőnyben van.

Szelektív hulladékgyűjtő edények

Az adatok alapján öt csoportra lehet a tagállamokat osztani: az elsőbe azok az országok kerülnek, ahol a létrejött szemét mennyisége meghaladta a 750 kg-t (ide tartozik Dánia, Írország

és Ciprus). 600 és 750 kg hulladékot produkált tavaly Luxemburg, Málta és Hollandia, míg Ausztria, Spanyolország, Nagy-Britannia, Németország, Olaszország, Franciaország, Észtország, Svédország és Finnország esetében ez az érték 500 és 600 kg között mozog.

A harmadik kategóriába a 400 és 500 kg évi szemetet előállító államok kerültek (Belgium, Portugália, Bulgária, Magyarország, Görögország, Szlovénia és Litvánia), 400 kg alatti mennyiséget pedig Románia, Lettország, Lengyelország, Szlovákia és Csehország produkált.

A legnagyobb arányban a németek, a belgák és a svédek hasznosították újra a szemetet; Magyarország esetében ez az érték 13%. Itthon a háztartási hulladék döntő többsége (77%) még mindig lerakókba kerül, 9%-át elégették, és alig 1 százaléká az, amit komposztálnak.

A „zöld gazdaság” szolgálatába áll

Forrás: BruxInfo

A 2007-2013. közötti költségvetési időszakban a kohéziós politika keretein belül összesen 105 milliárd eurót költene az Európai Bizottság az úgynevezett zöld gazdaság létrehozásának és fenntartásának, illetve a környezetbarát technológiák alkalmazásának elősegítésére – jelentette be Danuta Hübner, a regionális politikáért felelős biztos március elején. Ez az összeg a 2007-2013. közötti regionális büdzsé több mint 30%-át teszi ki.

A Bizottság az intézkedéstől azt várja, hogy amellyel, hogy szilárd alapot kínál majd új munkahelyek létrehozásának, lendületet ad a régióknak és a városoknak abban az igyekezetükben, hogy fenntartsák Európa globális vezetői helyét a zöld technológiák alkalmazásában.

Ebből az összegből – mely háromszor akkora, mint amennyit 2000 és 2006 között ugyanerre a célra költöttek -

54 milliárd eurót szánnak például arra, hogy a tagállamok meg tudjanak felelni az EU környezetvédelmi előírásainak, 28 milliárd eurót pedig a vízgazdálkodás és hulladékkezelés fejlesztésére különítették el.

A Bizottság elképzelései szerint a kohéziós politika keretein belül 48 milliárd eurót költenének az EU klímavédelmi céljainak teljesítésére és 3 milliárd euró jutna arra, hogy – különösen a kkv-k körében – elősegítsék az öko-innovációt (ez a gyakorlatban környezetbarát termékek előállítását, vagy környezetbarát termelési eljárások alkalmazását jelenti).

Magyarország esetében ez utóbbi célkitűzésre 51 millió euró kohéziós forrás jut, míg vízgazdálkodásra 1,9 milliárd eurót, a tiszta városi közlekedés elősegítésére pedig 1,7 milliárd eurót különítettek el.

A pontos számok az alábbi honlapon tekinthetők meg: <http://europa.eu/rapid/press>

Tiszta környezet = tiszta víz

Az EU élen jár a kibocsátás-kereskedelem terén

Az Unió a világon elsőként vezetett be kibocsátás-kereskedelmi rendszert. A rendszer azt hivatott elősegíteni, hogy az EU teljesíteni tudja a Kiotói Jegyzőkönyvben rögzített vállalását, melynek értelmében 2008 és 2012 között 8%-kal csökkenti az 1990-es szintekhez képest a széndioxid és más üvegházhatású gázok kibocsátását.

Az EU élén jár a kibocsátás-kereskedelem terén. A rendszer azt hivatott elősegíteni, hogy az EU teljesíteni tudja a Kiotói Jegyzőkönyvben rögzített vállalását, melynek értelmében 2008 és 2012 között 8%-kal csökkenti az 1990-es szintekhez képest a széndioxid és más üvegházhatású gázok kibocsátását. A jövőben várhatóan növekszik majd azoknak a vállalkozásoknak a száma, melyek vonatkozásában az EU kvótákat állapít meg. Közöttük említhetők a légitársaságok is, mivel a repülőgépek által kibocsátott üvegházhatású gázok mennyisége egyre rohamosabb ütemben emelkedik. Ezenfelül az Unió egyre nagyobb mértékben korlátozza a gépjárművek okozta kibocsátást. Az energiahatékonyságot jobban szolgáló építési szabványok bevezetése révén a jövőben csökkeneni lehet majd a falakon és az abla-

kokon keresztül elillanó hő mennyiségét és ezáltal az üvegházhatású gázok kibocsátását.

A teljes kép

Az EU környezetvédelmi szakpolitikája többről szól, mint az éghajlatváltozás elleni fellépésről. Az elmúlt évtizedek folyamán az Unió olyan rendszert épített ki, mely átfogó védelmet biztosít a környezet számára. Szakpolitikai tevékenysége kiterjed a zajvédelemre, a hulladékkezelésre, a ritka fajok védelmére, a levegőtisztaság korlátozására, a természetes fűdővizek tisztaságát biztosító szabványok bevezetésére, illetve a környezeti katasztrófákra válaszul hozott szükségintézkedésekre.

A környezetvédelmi korlátozások egyes esetekben egyszerűen csak meghatározott anyagok vagy termékek használatára vonatkoznak. Az előírások azonban egyre gyakrabban azt a célt szolgálják, hogy a felhasználókat a környezet szempontjából biztonságosabb megoldások, a termékek tervezőit pedig környezetbarát anyagok használatára ösztönözzék. Ez elősegíti, hogy a termékek hasznos élettartama végén több anyagot lehessen újrafelhasználni, és kevesebb hulladékot kelljen ártalmatlanítani.

Forrás: www.europa.eu

Energiatakarékossági kampány és kiállítás

Az Európai Bizottság támogatásával a Külügyminisztérium „Kapsold(ki)” címmel országos energiatakarékossági kampányt szervezett február folyamán, melynek keretében az ország több városában, így Budapesten, Szegeden, Miskolcon, Egerben, Debrecenben és Nyíregyházán Zöld Infónapot tartottak.

A tájékoztató nap során az érdeklődők kipróbálhattak egy energia-kerékpárt, amely

szemlélteti, hogy saját izomerónkkal milyen háztartási gépet tudnánk működtetni, egy lakás makett pedig segített felfedezni egy-egy helység energiapazarló pontjait, valamint szakemberek válaszoltak az érdeklődők kérdéseire. A nap folyamán egy zöld ruhás figura járta a várost és adott személyes tájékoztatást a járókelőknek az energia-takarékosság jelentőségéről.

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési és Környezetgazdálkodási Ügynökség keretein belül működő Europe Direct Információs Központ – kapcsolódva a kampányhoz – ebből az alkalomból kiállítást szervezett „Mit tehetek én az éghajlatváltozás ellen?” címmel a Móricz Zsigmond Megyei és Városi Könyvtárban. A kiállítás anyagát azok a rajzok és kisplasztikák képezték, melyeket a megye általános iskolásai juttattak el hozzánk egy tavaly meghirdetett pályázati felhívás keretében. 319 környezetvédelemről, energiatakarékosságról szóló alkotás közül válogattuk ki a legjobbat, melyeket most a nagyközönség is megtekinthetett a könyvtár társalgójában.

A megnyitón résztvevő diákok találkozhattak a zöldruhás „Kapsold(ki)” emberrel, akivel elbeszélgethettek az energiatakarékosság fontosságáról, valamint megtekinthettek egy rövid, ám nagyon érdekes és figyelemfelkeltő rajzfilmet az emberek rossz, energiapazarló szokásairól. A rendezvény végén a gyerekek feladatlapot töltöttek ki, tesztelve a környezetvédelemről és energiatakarékosságról aznap szerzett új ismereteiket.

EU információs stand a „Vakáció 2009” kiállításon

2009. március 7-én és 8-án került megrendezésre Nyíregyházán a „Vakáció” Nemzetközi Idegenforgalmi, Utazási, Szabadidő Kiállítás és Vásár, ahol az idén is EU információs standdal vártuk a látogatókat.

A 14. alkalommal megrendezésre kerülő kiállításon irodánk szinte már törzskiállító-nak számít, hiszen idén ötödik alkalommal vettünk részt a rendezvényen. A kétnapos eseményre a Bujtosi Szabadidő Csarnokban került sor. 75 kiállító – elsősorban utazási

irodák, szállodák, falusi turizmussal foglalkozó vendéglátóhelyek és önkormányzatok, múzeumok, kistérségi társulások – mutatták be kínálatukat a nagyközönségnek.

Nagyon fontos, hogy az utazni indulók az úti cél kiválasztásán kívül ismerjék meg a jelenleg érvényben lévő, utazással kapcsolatos EU-s szabályokat is. Ezek egyrészt kötelezően betartandó előírásokat jelentenek (mint például a személyi okmányokra vonatkozó szabályok, a háziállatok számára útlevel váltása, a jövedéki termékek mennyiségi korlátozása), valamint olyan kedvezményeket, előnyöket, melyeket az EU vezetett be, vagy harcolt ki a szolgáltatóknál az európai polgárok zavartalan utazása érdekében. Így az utazók érdekeit szolgálja az ingyenesen kiváltható európai egészségbiztosítási kártya, az EU egész területén egységesen hívható segélyhívószám (112), a repülővel utazók érdekeinek védelme, a belső piaci jogaink megsértése esetén gyors segítséget nyújtó Solvit rendszer bevezetése, az eurotarifák stb.

Standunkon elérhetőek voltak az Európai Bizottság által kiadott ingyenes tájékoztató

füzetek, melyek az EU felépítésének, működésének, szakpolitikáinak megértését szolgálják a laikusok számára is elfogadható részletettséggel.

Nem maradtak el a standról az EU totók sem, melyek ezúttal az EU-n belüli utazási szabályokra, és a közelgő európai parlamenti választásokra irányultak. Voltak, akiket a saját tudásuk tesztelése, másokat a megnyerhető ajándéktárgyak buzdítottak, de mindenképpen hasznos információkkal gazdagodtak azok, akik vállalkoztak a tesztek kitöltésére.

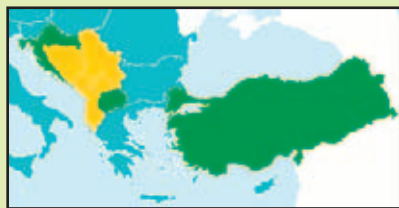
Dilemmák az EU további bővítése körül

Teljesen elkötelezett az EU Törökország tagsága mellett, jelentette ki José Manuel Barroso az Abdullah Gül török elnökkel folytatott tárgyalásait követően.

Először látogatott Brüsszelbe ebben a tisztségében Abdullah Gül török államfő, aki José Manuel Barroso bizottsági elnökkel folytatott tárgyalásokat, majd közös sajtótájékoztatót tettek hitet Törökország uniós tagsága mellett. Barroso elmondta, hogy számos hosszú távú közös cél kapcsán egyeztettek, így a terrorizmus elleni küzdelem, az energiabiztonság, a Dél-Kaukázus stabilitása és a gazdasági válság miatt esedékes teendők is napirendre kerültek.

Törökország csatlakozási tárgyalásai elemzők szerint tavaly erősen lelassultak, amelynek nyomán a Bizottság a folyamat felgyorsítását kérte az ankarai vezetéstől. Ezután idén év elején Barroso szerint Recep Tayyip Erdogan miniszterelnök látogatása új lendületet adott a folyamatnak. A Bizottság elnöke a csütörtöki találkozón kiemelte: egyetértettek Güllel abban, hogy az eddigieknél több erőfeszítésre van szükség számos

területen, így a pártrendszer stabilitását, a nemek közötti egyenlőséget, a sajtó és szólásszabadságot illetően, valamint a ciprusi tárgyalások tekintetében. Barroso jelentős előrelépésként értékelte a 24 órában sugárzó kurd tévé elindulását és Gül nemrégiben lezajlott, történelmi megbékélésnek is értelmezhető örményországi látogatását. Abdullah Gül török elnök kijelentette, hogy országa gyors tempóban halad a teljes uniós tagság felé.

Ugyanezekben a napokban ellentmondásos üzeneteket fogalmaztak meg a Nyugat-Balkán uniós csatlakozásra pályázó országai számára a bővítést illetően a csehországi Hluboká Nad Vltavou középkori várban tartott informális tanácsülésükön az uniós tagállamok külügyminiszterei.

Miközben az ész külügyminiszter szerint a kormányok többsége továbbra is úgy gondolja, hogy a Lisszaboni Szerződés hatályba lépése, illetve annak elhúzódása nem lehet akadálya a további bővítésnek, addig Bernard Kouchner francia külügyminiszter szombaton világosan kollégái tudomására hozta, hogy ratifikáció nélkül kereszteset vehetnek a bővítésre. A második világháború óta legsúlyosabb gazdasági válság még tartózkodóbbá tett néhány országot - elsősorban Franciaországot és Németországot - az új tagok csatlakozásával szemben. Ennek jeleként Angela Merkel német kancellár március 23-án kijelentette, hogy Horvátország belépését követően az EU-nak hosszabb szünetet kell tartania, mielőtt folytatná a bővítést.

A cseh elnökség által kiadott közlemény szerint "a stabilizációs és társulási folyamat hatékony és átfogó eszköz marad a nyugat-balkáni országok csatlakozásra való felkészülésében. A Nyugat-Balkán országainak az EU-tagság felé való előrehaladása felgyorsulhat, feltéve, hogy megfelelnek a szükséges feltételeknek".

Forrás/BruXInfo

Az EU javasolja: energetikai és gazdasági válság ellen építsünk regionális és helyi energetikai hálózatokat

2009. február 16-án, hétfőn Danuta Hübner regionális politikáért felelős biztos asszony nyitotta meg a Bizottság kezdeményezésére 2006-ban indított „Régiók a gazdasági változásért” elnevezésű éves konferenciát. A kétnapos rendezvény több mint 800, Európa különböző régióit képviselő résztvevőnek adott lehetőséget arra, hogy megosszák egymással ötleteiket, és bemutassák, miként járulnak hozzá a versenyképesség fokozásához, a növekedéshez és a foglalkoztatáshoz.

„Az idei év konferenciájának témája – hálózatépítés az eredmények érdekében – aligha lehetne találébb most, amikor az európai régiók több világméretű kihívással is szembekerülnek – többek között a pénzügyi válsággal, a klímaváltozással, valamint az energiaellátás kérdésével. A kohéziós politika keretében működő hálózatok révén ösztönözhetjük és terjeszthetjük a bevált gyakorlatokat és tapasztalatokat a régiókban, hogy mindenki élvezhesse ezek előnyeit.” – nyilatkozta Hübner biztos asszony.

A régiók kilenc munkaértekezleten, a következő témákban mutattak be példákat a náluk bevált gyakorlatokra: vízgazdálkodás, szélessávú internet-hozzáférés, a városokba irányuló el-

vándorlás, kreativitás és innováció, az ipar átszervezése, a klímaváltozás régiószintű hatása, az innováció felgyorsításának szentelt hálózatok, a műholdas információs szolgáltatások, valamint a lisszaboni stratégia nyomán követésével foglalkozó platform, amely az uniós növekedési és foglalkoztatási stratégiát értékeli.

Danuta Hübner, valamint Job Cohen, Amsterdam főpolgármestere és egyben a zsűri elnöke a február 16-án esti rendezvényen adta át a 2009-es „RegioStars” díjakat a sikeres és innovatív regionális politikai projekteknek. Az idei díjakért 18 országból 52 projekt szállt versenybe, ahol három fő kategóriában folyt a vetélkedés:

- kutatás, technológiai fejlesztés és innováció;
- alkalmazkodás a klímaváltozáshoz vagy a klímaváltozás hatásainak enyhítése;
- a kohéziós politika eredményeit bemutató rövidfilm vagy audiovizuális program.

2006 óta számos regionális hálózat kialakult már, melyeket az Európai Bizottság a Régiók a gazdasági változásért kezdeményezés keretén belül támogat. Ilyenek például a következők:

- A B3 REGIONS az olasz piemonti régió vezetése mellett működő hálózat. A tudásalapú gazda-

ság fejlesztése szempontjából kiemelt fontosságú kérdéssel foglalkozik: *kapcsolatok kiépítése a távoli vagy hátrányos helyzetű területeken.*

- A Délnyugat-Angliai Regionális Fejlesztési Ügynökség (Egyesült Királyság) koordinációjával működő RAPIDE azt vizsgálja, milyen szerepet töltsön be az állami szektor a régiókban folyó innováció ösztönzésében, különösen a *kisvállalkozásoknak az innovatív termékek gyorsabb piaci bevezetéséhez nyújtott támogatásban.* Ez a hálózat 12 európai régiót egyesít.

- A németországi Regensburg vezetésével működő HerO egy 10 város alkotta hálózat, amelynek célja a *fenntartható gazdálkodási stratégiák* kialakításának ösztönzése a *történelmi városokban.*

A 2007-2013-as időszakban a kohéziós politika keretében 375 millió EUR támogatás fordítható hálózatépítésre, valamint tanulási tevékenységekre a „Régiók közötti együttműködés” területén.

A „Régiók a gazdasági változásért” kezdeményezésről, valamint a „RegioStars” díjakról bővebben:

http://ec.europa.eu/regional_policy/cooperation/interregional/ecochange/index_en.cfm

Az Európai Parlament és a 2009. évi parlamenti választások

Az Európai Unió több, mint országok konföderációja, mégsem szövetségi állam. Valójában egy új típusú struktúra, amely nem esik bele egyetlen hagyományos jogi kategóriába sem. Politikai rendszere történetileg egyedí, és több mint 50 éve folyamatosan fejlődik.

Az Európai Parlament az egyetlen olyan nemzetek feletti intézmény, amelynek tagjait közvetlen és általános választójog alapján, demokratikusan választják meg, a tagállamok népeinek közvéleményét képviseli. Az ötvenente megválasztott Parlament számos jogszabályt (irányelvet, rendeletet) hoz, amely hatással van minden állampolgár hétköznapi életére.

AZ EURÓPAI PARLAMENT TÖRTÉNETE

Az Európai Gazdasági Közösség Közgyűlése, mely kezdetben a Közösségek vitafórumaként működött, 1962-ben kapta az Európai Parlament nevet. Eleinte tanácsadói és felügyeleti jogokkal bírt, jogalkotói feladatot nem szántak neki. 1970-ben kapott először komolyabb szerepet, amikor a Tanács partnere lett a közösségi költségvetés elfogadásában, majd 1975 óta az egyetértése nélkül nem lehet keresztülvinni az éves költségvetést. Jelentősége azonban 1979-ben kezdett igazán növekedni, mióta tagjait a Közösségek tagállamainak polgárai közvetlenül választják.

1987-ben az Egységes Európai Okmány hatályba lépésével kezdődött meg a Parlament valódi jogalkotói munkája. Az Amszterdami Szerződés hatályba lépése óta jóváhagyási joga van a Bizottság elnökét, illetve annak egész testületét illetően. Emellett felügyeleti jogkörrel rendelkezik a Bizottság tevékenysége fölött, adott esetben a képviselők kétharmados többségével bizalmatlanságot is szavazhat a Bizottsággal szemben, ami annak lemondásával jár. Jóváhagyási jogkörrel rendelkezik a Közösségek és külső országok között kötött szerződéseket illetően, a kereskedelmi jellegű megállapodásokhoz, valamint új tagállamok belépése esetén a csatlakozási szerződésekhez is hozzájárulását kell adnia.

HOGYAN HOZ DÖNTÉSEKET AZ EU?

A Szerződések – amelyeket „elsődleges” jogként ismerünk – képezik az ún. „másodlagos” jog alapját, amelynek közvetlen hatása van az európai polgárok mindennapi életére. A másodlagos jog javarészt az EU intézményei által elfogadott rendeletekből, irányelvekből és ajánlásokból áll.

Ezek a jogszabályok az EU általános politikáival együttesen azon döntések eredményei, amelyeket (1) a nemzeti kormányokat képviselő Tanácsból, (2) a polgárokat képviselő Európai Parlamentből és (3) a közös európai érdekeket képviselő (kormányoktól független) Európai Bizottságból álló intézményi háromszög hoz meg.

Az Európai Parlament

Az Európai Parlament az Unió polgárait képviselő, választott testület, amely politikai felügyeletet gyakorol az EU tevékenységei felett. Emellett három szinten részt vesz a jogalkotás folyamatában:

1. Az „együttműködési eljárás” szerint, amelyet az Egységes Európai Okmány vezetett be

1987-ben, az Európai Parlament véleményezheti az Európai Bizottság által javasolt irányelvi és rendelettervezeteket, valamint a Bizottságot felkérheti javaslatának módosítására a Parlament álláspontjának figyelembe vétele érdekében.

2. Szintén 1987 óta létezik a „**hozzájárulási eljárás**”, amelynek értelmében az Európai Parlamentnek hozzájárulását kell adnia a Bizottság által tárgyalt nemzetközi megállapodásokhoz és az Európai Unió minden javasolt bővítéséhez.

3. Az 1992. évi Maastrichti Szerződés vezette be az „**együtt döntési eljárást**”, ami a Parlamentet a Tanáccsal egyenlő alapokra helyezi egy sor olyan jogalkotási területen, mint a munkaerő szabad áramlása, a belső piac, az oktatás, a kutatás, a környezetvédelem, a transzeurópai hálózatok, az egészségügy, a kultúra és a fogyasztóvédelem.

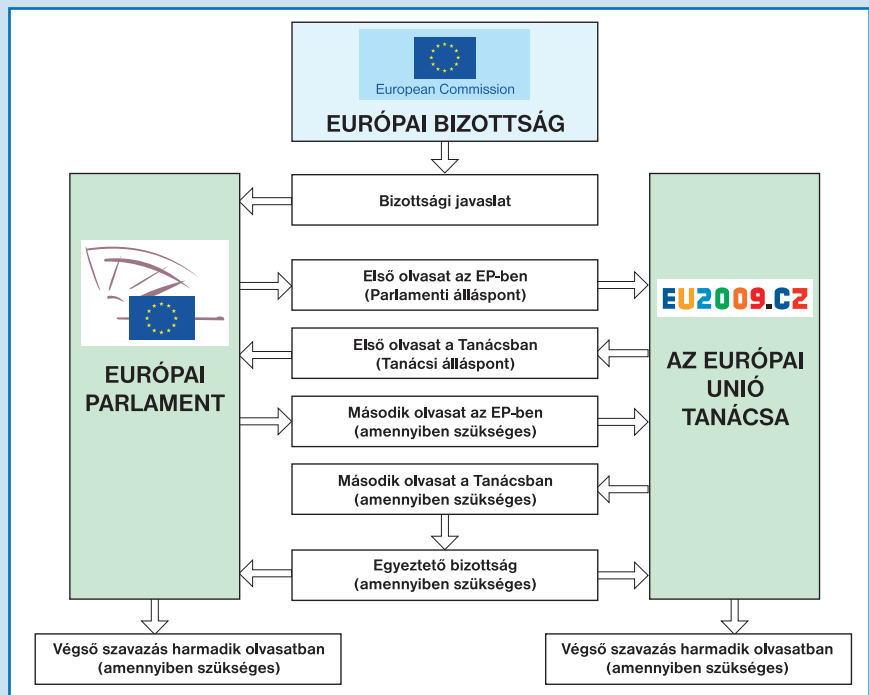
Az Európai Parlament a Tanáccsal közösen felelős az Unió költségvetésének elfogadásáért is. Elvetheti a költségvetési tervezetet, mely esetben a teljes költségvetési eljárást újra kell kezdeni. Az Európai Bizottság elkészíti a költségvetési tervezetet, amelyet azután a Parlament és a Tanács megvitát.

Az Európai Unió Tanácsa

Az Európai Unió Tanácsa (Miniszterek Tanácsaként is ismert) az Unió fő döntéshozó szerve. A Tanács soros elnöki tisztsége hathavonta felváltva illeti meg a tagországokat, ülésein – a napirendi témáktól függően – az EU minden országából részt vesz egy-egy miniszter. A Tanács jogalkotó hatáskörrel rendelkezik, amelyen az „együtt döntési eljárás” szerint osztozik a Parlamenttel. Emellett a Parlament és a Tanács közösen és egyenlő mértékben felelős az Unió költségvetésének elfogadásáért és megkötöti a Bizottság által előzetesen megtárgyalt nemzetközi megállapodásokat is.

Az Európai Bizottság

Az Európai Bizottság a közösségi alapszerződések őre és végrehajtója, munkáját az Európai Parlamenttel szoros együttműködésben végzi. Jogalkotási javaslatokat terjeszt elő, fejt ki és véd meg a parlamenti bizottságok előtt, és köteles tekintetbe venni az Európai Parlament által igényelt módosításokat. Részt vesz az Európai Parlament valamennyi plenáris ülésén, és köteles beszámolni politikai irányelveiről, amennyiben erre bármely európai képviselő felkéri. Emellett választ köteles adni a képviselők írásbeli és szóbeli választ igénylő kérdéseire.

AZ EURÓPAI PARLAMENT FELÉPÍTÉSE

Az elnök

Az EP elnöke a 14 alelnök segítségével irányítja az Európai Parlament és szervei munkáját, valamint vezeti a plenáris ülésszakokon folytatott vitákat. Évente tizenkét plenáris üléshez tartanak Strasbourghban, valamint hat plenáris ülésszakot Brüsszelben. Ügyel az Európai Parlament Eljárási Szabályzatának tiszteletben tartására, és elnöki felhatalmazása révén biztosítja a Parlament és szervei valamennyi tevékenységének megfelelő lefolytatását. Az elnök képviseli a Parlamentet a jogi ügyekben és valamennyi külső kapcsolatban. Többek között nyilatkozik valamennyi fontos nemzetközi ügyről, és az Európai Unió megerősítését célzó ajánlásokat tesz.

Aláírásával jogerőre emeli az Európai Unió költségvetését, annak az Európai Parlament által második olvasatban történt megszavazását követően és a Tanács elnökével közösen írja alá az együttléti eljárással hozott valamennyi jogalkotási aktust.

Hans-Gert Pöttering

A képviselők

Az Európai Parlament 785 képviselőt számlál, akiket a kibővített Unió 27 tagállamában választottak meg. A képviselőket 1979 óta közvetlen és általános választójog alapján választják meg, ötéves időtartamra.

A parlamenti helyeket az egyes országok lakosságának arányában osztják fel. Minden tagállam meghatározott számú – legfeljebb 99 és legalább 5 – üléshez rendelkezik. Az Európai Parlament képviselői teljes függetlenségben gyakorolják a mandátumukat. A nők és a férfiak egyenlők: a nők az Európai Parlamentben egyre növekvő arányban képviseltetik magukat, jelenleg a képviselők mintegy egyharmada nő.

	EU-25 (2004. május 1-jétől)	EU-27 (2007. január 1-jétől)	2009 után
Németország	99	99	99
Franciaország	78	78	72
Nagy-Britannia	78	78	72
Olaszország	78	78	72
Spanyolország	54	54	50
Lengyelország	54	54	50
Románia	-	35	33
Hollandia	27	27	25
Görögország	24	24	22
Belgium	24	24	22
Portugália	24	24	22
Csehország	24	24	22
Magyarország	24	24	22
Svédország	19	19	18
Ausztria	18	18	17
Bulgária	-	18	17
Dánia	14	14	13
Finnország	14	14	13
Szlovákia	14	14	13
Írország	13	13	12
Litvánia	13	13	12
Lettország	9	9	8
Szlovénia	7	7	7
Ciprus	6	6	6
Észtország	6	6	6
Luxemburg	6	6	6
Málta	5	5	5
Összesen	732	785	736

Az Európai Parlament képviselője egyre nagyobb hatáskörrel rendelkezik, tevékenysége hatással van az állampolgár hétköznapi életének minden területére: pl. a környezetvédelemre, a fogyasztóvédelemre és a közlekedésre, valamint az oktatásra, a kultúrára, az egészségügyre is.

A képviselők képviselőcsoportokban ülésnek, amelyekbe politikai – és nem nemzeti – hovatartozásuk alapján tömörülnek. Az Európai Parlamentben jelenleg 7 képviselőcsoport működik. Vannak képviselők, akik egyik képviselő-

lőcsoportnak sem tagjai, ők a független képviselők közé tartoznak.

A plenáris ülésen történő minden szavazást megelőzően a képviselőcsoportok megvizsgálják a parlamenti bizottságok által előterjesztett jelentéseket, és módosító javaslatokat nyújtanak be. A képviselőcsoport által elfogadott álláspont kialakítása a csoporton belüli megegyezéssel történik, annak egyetlen tagja számára sem lehet a szavazást kötelezővé tenni.

A képviselők száma képviselőcsoportonként (6. parlamenti ciklus)

	Az Európai Néppárt (Kereszténydemokraták) és az Európai Demokraták Képviselőcsoportja	288 képviselő (ebből 13 magyar)
	Az Európai Parlament Szocialista Képviselőcsoportja	217 képviselő (ebből 9 magyar)
	Liberalisok és Demokraták Szövetsége Európáért Képviselőcsoport	100 képviselő (ebből 2 magyar)
	A Nemzetek Európájáért Unió Képviselőcsoportja	43 képviselő
	A Zöldek/az Európai Szabad Szövetség Képviselőcsoportja	43 képviselő
	Az Egységes Európai Baloldal/ az Északi Zöld Baloldal Képviselőcsoportja	41 képviselő
	Függetlenség/Demokrácia Képviselőcsoport	22 képviselő
	Függetlenek	31 képviselő

(2008. december 2-án hatályos adatok)

(folytatás a 13. oldalról)

AZ EURÓPAI PARLAMENT FELÉPÍTÉSE

Parlamenti bizottságok

A képviselők az Európai Parlament plenáris üléseinek előkészítése céljából meghatározott területekre szakosodott állandó parlamenti bizottságokba csoportosulnak.

Jelenleg 20 parlamenti bizottság létezik. A bizottságok létszáma 28-86 képviselő, és mind egyiknek saját elnöke, elnöksége és titkársága van. A bizottságok politikai összetétele a plenáris ülések összetételét tükrözi. Havonta egy

vagy két alkalommal ülnek össze Brüsszelben, az üléseik nyilvánosak.

A parlamenti bizottságokban a képviselők jogalkotási javaslatokat és saját kezdeményezésű jelentéseket dolgoznak ki, módosítanak és szavaznak meg. Megvizsgálják a Bizottság és a Tanács javaslatait, és szükség esetén jelentést készítenek, amit később a plenáris ülés elé terjesztenek.

A bizottságok elnökei munkájukat a Bizottsági Elnökök Értekezletén egyeztetik.

Küldöttségek

Az Európai Parlament küldöttségei kapcsolatokat tartanak fenn az Európai Unió kívüli országok parlamentjeivel. Fontos szerepet töltenek be, részt vesznek Európa más világrészekre kiterjedő befolyásának fejlesztésében. Jelenleg 34 küldöttség létezik. Mindegyiket mintegy 15-15 európai képviselő alkotja.

Főtítkárság
Az Európai Parlament munkáját a Főtítkárság segíti, irányítása alatt mintegy 5.000 tisztviselő dolgozik, akiket versenyvizsga útján, az Európai Unió valamennyi országából vettek fel. A Főtítkárság székhelye Luxembourg és Brüsszel.

Európai Parlamenti választások 2009

Lejár az Európai Parlamenti képviselők öt éves mandátuma, közelednek az következő európai választások. 2009 júniusában az EU állampolgárai ismét dönthetnek arról, hogy kik képviseljék őket az EP-ben, a világ első olyan nemzetközi parlamenti testületében, melynek tagjait közvetlenül választják.

Az EU vezetőinek nagy problémát okoz, hogyan népszerűsítsék az állampolgárok körében az EP-választásokat, ugyanis 1979 óta minden ciklusban folyamatosan csökken a választásokon való részvétel aránya. Ez a megkérdéztet nagy részének véleménye szerint azért van így, mert úgy érzik, hogy az EU - még maga a legnépszerűbb intézmény, az Európai Parlament - sem foglalkozik kellő mértékben az őket közvetlenül érintő kérdésekkel.

Az EU, az Alkotmányos Szerződésének bukása utáni időszak lezárásakor, új kommunikációs stratégiával állt elő, amely sokkal több hangsúlyt fektet az állampolgárokkal való közvetlen kommunikációra. A Lisszaboni Szerződés írországi kudarca alapján azonban úgy tűnik, ez a politika nem volt sikeres. Kérdés, hogy képes lesz-e az EU az európai választásokkal közelebb hozni az Uniót az állampolgárokhoz, vagy a támogatottsági adatokkal együtt tovább csökken a választási részvétel is?

Az első, általános választások szerint tartott ülés Strasbourgban (1979. 07. 20.)

Közvélemény-kutatás az Európai Parlamentről

Az Európai Parlament rendszeres időközönként tanulmányt készített a polgárok véleményéről a tagállamokban, mely értékes segítséget nyújthat a parlamenti munka előkészítéséhez, a döntéshozatalhoz és az értékeléshez. Most arra keresték a választ, hogy milyen elvárásai vannak a polgároknak a 2009. júniusi európai választásokkal szemben, mely kérdéseket tartják a legfontosabbnak, mennyire ismerik magát a parlamentet.

A 2009. évi európai választásokról készített második felmérés eredményeinek értelmezésekor figyelembe kell venni, hogy a felmérést 2008. október-november hónapokban készítették. A felmérés számos tendenciára világít rá: a gazdasági és szociális jellegű aggodalmak jelentős növekedése mutatkozik meg.

A felmérés egyik legfontosabb témája az érdeklődés szintje, és a valószínűsíthető szavazási hajlandóság a 2009. június 4-7-i európai választásokon volt. Megállapítható, hogy láthatóan nőtt a választások időpontjának ismertsége. Egy éve az európaiaknak csak 9%-a említette meg a 2009-es évet, ma ez az adat 26%. Azonban a válság miatt az európai választásokon való szavazás iránti érdeklődés és annak valószínűsége enyhén csökkent, a megkérdéztetteknek mindössze 44%-a érdeklődik.

Négyből három megkérdéztet európai polgár általánosságban rosszul vagy nagyon rosszul tájékozottnak tartja magát az Európai Parlamenttel kapcsolatban, amely arány egyébként szinte teljesen megegyezik valamennyi tagállamban, függetlenül attól, hogy régi vagy új tagállamról van szó. Az európaiak többsége például nem tudja megmondani, hogy országa képviseletében hány képviselő ül az Európai Parlamentben, valamint úgy hiszi, hogy a döntéseket mindenekelőtt nemzeti érdekek - és nem a képviselők politikai hovatartozása - alapján hozzák meg.

Végezetül ez a felmérés hasznos információkat szolgáltat az európai polgárok EP-vel szembeni elvárásairól: a polgárok első helyen a terrorizmus elleni küzdelmet, az éghajlatváltozás elleni küzdelmet, a fogyasztók és a közegészségügy védelmét említik meg, mint olyan politikákat, amelyek mellett az Európai Parlamentnek elsőbbségi helyen kellene sikra szállnia. Az európaiak ugyanígy elvárják az Európai Parlamenttől, hogy kiemelt módon védelmezze az emberi jogokat a nemek közötti egyenlőséget és a tagállamok közötti szolidaritást.

Bővebb információk: <http://www.europarl.europa.eu/>
<http://www.europarl.hu/>

Nemzetközi Europe Direct találkozó az EP választások jegyében

Az Európai Parlament és az Európai Bizottság közös szervezésében került megvalósításra Brüsszelben 2009. február 12-13-án egy európai Europe Direct találkozó, ahol az ED irodák képviselői eligazítást kaptak a 2009 júniusában esedékes Európai Parlamenti választásokhoz kapcsolódóan.

350 ED iroda képviselője volt jelen a két napos rendezvényen a résztvevők között ott volt Szabolcs-Szatmár-Bereg megye képviselője is.

A konferencia résztvevőit Hans-Gert Pöttering az Európai Parlament elnöke köszöntötte, és reményét fejezte ki egy sikeres parlamenti választások lebonyolítására. Az Elnök rendkívül fontosnak nyilvánította a két napos rendezvényt, mivel a Europe Direct Irodák egyfajta "szócsövei" az Európai Parlamentnek, fontos szerepet töltenek be a lakosság tájékoztatásában. A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési és Környezetgazdálkodási Ügynökség keretein belül működő ED Iroda is számos eseményt, rendezvényt szervez annak érdekében, hogy minél több információ jusson el a lakosokhoz az EP választásokról.

Érdekességek az Európai Parlamentről

- Az Európai Parlament székhelye nem egyetlen városban van, hanem háromban: Brüsszelben, Luxemburgban és Strasbourgban. Ennek a megosztottságnak történelmi okai vannak. Mivel az ötvenes években a Luxemburgban tevékenykedő Európai Szén- és Acélközösség nem talált olyan nagy termet, mely be tudta volna fogadni parlamentáris közgyűlését, kézenfekvő megoldásnak tűnt, hogy igénybe vegyék az Európa Tanács Strasbourgban lévő székhelyét. Habár idővel az EU tevékenysége egyre inkább áttevődött Brüsszelbe, a parlamentet a strasbourgi parlamentáris ülésekre az Amszterdami Szerződés kötelezte. Ennek megváltoztatására egyhangú szavazás szükséges, amit még sosem sikerült elérni. Több kritika is éri ezt a felosztást, többek közt a képviselői munka nehézsége és költségessége miatt. Ez ügyben egy petíciót is elindítottak, melyhez a www.one-seat.eu honlapon bárki csatlakozhat.

- Az Európai Parlament 20 évvel ezelőtt alapította a Szaharov-díjat, melyet olyan embereknek ítél oda, akik életüket kockáztatva állnak ki az emberi jogok védelméért. 2008-ban Hu Csia bebörtönzött kínai ellenzéki aktivista kapta a gondolat szabadságért járó díjat. Az Európai Parlamentben a nyertes tiszteletére jelképesen egy üres széket helyeztek el a plenáris ülés terem közepén.

- 1979 óta az Európai Parlament 12 elnöke közül 2 volt nő, mindketten franciák: Simon Veil (1979-1982) és Nicole Fontaine (1999-2002). A 23 parlamenti szakbizottság közül hatnak van női elnöke. A legtöbb női EP-képviselővel Hollandia, Észtország és Luxemburg rendelkezik, mely országok minden második képviselője nő. Magyarország a maga 37,5%-ával az erős középmezőnyben helyezkedik el (24 képviselőből 9 nő).

- A legidősebb képviselő az EP-ben az olasz Giovanni Berlinguer (85 éves), a legfiatalabb pedig a bolgár Dimitar Stoyanov (26 éves).

Pályázati felhívás

Az Észak-alföldi régióban működő **Europe Direct információs központok** pályázatot hirdetnek Szabolcs-Szatmár-Bereg, Jász-Nagykun-Szolnok és Hajdú-Bihar megyében „**Az Európai Parlament egy ifjú tudósító szemével**” címmel.

A pályázat időszerűségét a közelgő, június 7-én lebonyolításra kerülő európai parlamenti választások adják.

A pályázat célja az, hogy a hamarosan választópolgárrá váló fiatalok és a már ifjú választók kifejezésre juttathassák az Európai Parlamenttel kapcsolatos gondolataikat, és bemutassák, hogy ők miként keltenék fel az olvasóközönség – elsősorban a saját korosztályuk – érdeklődését a választások iránt.

A verseny két kategóriában kerül meghirdetésre. Az első csoportban a középiskolák tanulói vetélkedhetnek egymással, a második kategóriában pedig főiskolások, egyetemisták, újságírók, tanuló fiatalok vehetnek részt a megmérettetésben.

A feladat az, hogy a pályázó egy átütő erejű cikket írjon az Európai Parlament és a parlamenti választások fontosságáról.

A cikk műfaját illetően nincs szigorú besorolás, de érthető információkat kell tartalmaznia a laikus közönség számára is, és elég színvonalasnak kell lennie ahhoz, hogy az EU iránt érdeklődő, abban jártas olvasók is tartalmas információkhoz jussanak a híryanagból. Ki kell terjednie az Európai Parlament bemutatására és a parlamenti választások jelentőségére egyaránt, de nem egyeztethető össze a verseny szellemével semmilyen pártpolitikai részrehajlás.

Nevezési határidő: 2009. április 15. (szerda)

Az elkészült pályamunka beküldési határideje: 2009. április 30. (csütörtök)

A pályázatról részletes információk és a nevezési lap az alábbi elérhetőségeken található:

Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési és Környezetgazdálkodási Ügynökség Nonprofit Kft. – Europe Direct Információs Központ, Nyíregyháza, Benczúr tér 7. Tel: 70/526 8874, 42/508-370, e-mail: eip.szszbm@chello.hu, fax: 42/508-366

A pályázati felhívás letölthető az alábbi linken, az Európai Információs Pont/Programok menüpont alatt:

<http://www.mfukht.hu>

Húsvéti kóstoló

A húsvét szerte a világon a kereszténység nagy ünnepe, jelentősége azonos a karácsonyéval. A hozzá fűződő szokások országonként sokban hasonlítanak, de képzeletbeli EU-körülük utunkon néhány érdekességgel is találkozhatunk.

Cipruson nagypénteken már készen vannak a festett tojások, s ilyenkor tartják a körmenetet a templomokban. A flounes nevű húsvéti kalácsot is elkészítik a ciprusi háziasszonyok, aminek tojásos, sajtos, mazsolás tölteléké nem mindennapi ínycsiklandó páráival. Sokan elhunyt szeretteik sírjához zárandokolva piros tojást, kenyeret és sajtót helyeznek a sírra.

Dániában a nagyböjtöt megelőző hétfő a Fastelavn, mely iskolai szünnap, a gyerekek ekkor vékony ágakkal „verve” keltik fel szüleiket, akik cserébe fastelavnbollert, egy különleges süteményt adnak nekik. Ezután a gyerekek jelmezbe öltöznek és sorra járkák a házakat, süteményeket kérve, bár gyakran más édességet vagy aprópénzt kapnak. A szülők a kertben elrejtett tojásokra ráírják a gyerekek nevét.

Húsvéti ünnep Finnországban

A finn húsvét hagyományában Jézus feltámadásának és a tavasz érkezésének ünnepe ötvöződik. A húsvéti ünnepkör virágvasárnap kezdődik, hangversenyek, színdarabok, körmenetek és istentiszteletek formájában. Virágvasárnap a kislányok boszorkánynak öltözve járkák a házakat és feldíszített barkaágakkal csapkodják meg az ott lakókat, sikert és jólétet kívánva, édességet és pénzt várva.

Görögországban az asszonyok már Nagypéntek hajnalán talpon vannak és ezernyi virággal díszítik Jézus jelképes sírját, amelyet a templomokban állítanak fel. Amikor leszáll az este, kezdetét veszi a látványos húsvéti körmenet. A húsvét nem múlhat el áldáskérés nélkül: éjfél előtt már mindenki ott várakozik a templomok előtt gyertyával a kezében, hiszen pontban 12 órakor megkondulnak a harangok, és a templom mélyéről elindul a Szent

láng, ami egyenesen Jeruzsálemből érkezett. Mikor már mindenkinek megvan a lángja, siet vele hazafelé, és millió apró fény csillog az éjszakában.

Lengyelországban élő hagyomány nagycsütörtökön Júdás szimbolikus elégetése, amely a megtisztulást jelképezi. A nagypénteki böjt idején sokféle haléltel készítének. Szombaton kosárba rendezik a sonkát, kenyeret, sőt, a kilbasa nevű húsvéti kolbászt, süteményeket és a templomba viszik megszenteltetni. A húsvéti lakoma a vasárnap ünnepi mise utáni reggelivel kezdődik. Először a megszentelt tojások, majd a húsk kerülnek a tányérokra, végül a tradicionális lengyel húsvéti sütemények, a bakka és a mazurek.

Magyarországon, csakúgy mint a keresztény világban, húsvét a feltámadott Krisztusra való emlékezés, a hamvazószerddával kezdődő böjti időszak vége. Húsvéthétfő a néphagyomány szerint a locsolkodás napja. A szokás alapja a víz megtisztító, megújító erejébe vetett hit. A lányok a locsolóknak festett (piros vagy hímes) tojást adnak; gyakran természetes anyagokkal festették a tojásokat, például hagyma héjával, zöld dió főzetével.

Nagy Britanniában (Angliában) a húsvéti ünnepek is régi, színpompás hagyományokhoz fűződnek. A viktoriánus korban egy híuságáról ismert szépasszony minden évben húsvét hétfőjén végigsétált a londoni Battersea Parkban, legújabb divat szerint készült díszes főkötőjét mutogatva. 1962 óta a londoni polgárok részt vesznek a Battersea Parkban tartott látványos felvonuláson, ahol a vurslitól a lovas felvonulásig és a kirakodóvásárig minden megtalálható.

Németországban a zöldcsütörtök és a nagypéntek az ünnep igazi kezdőnapjai. A gyerekek úgy tudják, a nyuszi zöldcsütörtökön tojja a tojásokat, amiket vasárnap hoz el a kertekbe. A német gyerekek fészket építenek, virággal, fűvel kibélelik, így várják a nyulat. Ma is élőhagyomány a húsvéti tűz gyújtása, ami a fény és a meleg jelképe: régebben ezzel óvták a rossz időtől, a megsemmisüléstől a jövődörmést. A német húsvéti asztalon fő helyet foglal el a búrny, amelyet illatos, rozmaringos, kakukkfűves sültként kedvelnek leginkább, de van tésztaból készített barika is. Ebbe mandulát, marcipánt tesznek, amelynek illata belengi a konyhát. Fontos jelkép a tojásfa, amikor is a barkát kifűjt, zsinórra fűzött húsvéti tojásokkal díszítik fel.

Olaszországban pap áldja meg a húsvéti tojásokat, amelyet aztán a ház asszonya a megterített asztal közepére helyez. A nagypéntek az év egyetlen napja, amikor tényleg minden üzlet zárva tart. Szicília kisvárosaiban a tizenkét apostol és Jézus életnagyságú faszobrát vállukra veszik a fiatalok, és körbeviszik a településen. Húsvét vasárnap dél felé a templom előtt összegyűlnek, és a hatalmas fabábukkal eljátszzák a feltámadási jelenetet. A színjáték után megszólal a zene, és szép lassan átalakul az egész egyfajta utcabállá.

Portugáliában a húsvét a vallási szertartások ünnepe, vasárnaptól vasárnapig tart a Jézus szenvedéseiről való megemlékezés. A szertartásokra készülve a Krisztus iránti gyászt kifejezve a templomokban fekete lepellel takarnak le minden szobrot, majd azokat csak a nagyszombati mise után veszik le. A húsvét előtti vasárnap az olajfaágak

ünnepe. Nagycsütörtökön a pap Krisztus cselekedetét felidézve megmossa egy hívő lábát. Nagypénteken Krisztus keresztútjára emlékezve körmenetet rendeznek.

Spanyolországban a húsvét elsősorban vallási ünnep. Virágvasárnapkal kezdődik az ünneplés és Krisztus feltámadásának napján, húsvét vasárnapján ér véget. A Szent Hét legfontosabb napja a Szent Péntek, amikor az emberek nagyon korán kelnek, mert ezen a napon korán reggel indul útnak a „Kálvária menet”: a korabeli jelmezbe öltözött „nazarénusok” felvonulnak az utcákon és különböző szentképeket és szent szobrokat hordoznak trombita és dobszó kíséretében. Asturiában,

Húsvéti ünnep Spanyolországban

Katalóniában és Valenciában hagyomány van a tojásfestésnek is. Ez arra a népi mondásra épül, miszerint a hitetlen Péter találkozáva Mária Magdolnával, azt mondta neki, hogy annyira lehetséges Krisztus feltámadása, mint hogy a tyúkok piros tojást tojnak. Erre Magdolna befestett Péternek egy tucat tojást pirosra, hogy erősítse a hitét.

Svédországban a húsvét még őrzi a pogány hitvilágot is, így az ünnep időszakára boszorkányokat akasztanak ki a pokol ördögével egyetemben. Boszorkánynak öltözött gyerekek kopogtatják végig a szomszédok ajtaját, hogy nyálkát csaljanak ki tőlük rajzokért cserébe. Jellegzetes svéd húsvéti jelkép az élénk színű húsvéti virgács, amit nyírfagallyakkal és tollakkal díszítenek. A gyerekek papírból készült, cukorkával megrakott papírtőjásokat kapnak.

Kellemes húsvéti ünnepeket kívánunk!

Kiadja: a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Területfejlesztési és Környezetgazdálkodási Ügynökség Nonprofit Kft.

4400 Nyíregyháza, Benczúr tér 7.

Telefon: +36 42/508-350, 508-351, 508-352

Fax: +36 42/508-366

Web: www.mfukht.hu Felelős kiadó: Kósa Tímea

Szerkesztette: Filepné dr. Nagy Éva

Nyomdai kivitelezés: Gprint Iroda